

Else Sjöbladin ja Markku Varjosalon aloite – Jalostuksen tavoiteohjelma 2014 -2018

HALLITUKSEN VASTINE

SML hallituksen esitys

Hallitus esittää, että Suomen Mäyräkoiraliitto alkaa valmistelemaan jalostuksen tavoiteohjelman muokkaamista ja päivittämistä Suomen Kennelliiton esittämien edellytysten mukaisesti. Päivitetty ja muokattu versio esitellään jäsenistölle viimeistään kevätiliittokokouksessa 2016. Samalla esitellään uusi PEVISA -ohjelma. Ohjelma ja PEVISA voidaan esitellä aikaisemminkin, mikäli päivitystyö saadaan nopeammin valmiiksi.

Perustelut

Rotujärjestöt ja niiden alaiset rotua harrastavat yhdistykset sekä rotuyhdistykset vastaavat omien rotujensa jalostuksen ohjauksesta sekä jalostuksen tavoiteohjelmasta. (SKL yleinen jalostusstrategia - Tavoitteet hyväksytty valtuuston kokouksessa 27.11.2011. Voimassa 1.1.2012 alkaen. Kennelliiton yleinen jalostuksen tavoiteohjelma hyväksytty valtuuston kokouksessa 27.5.2012. Voimassa 1.1.2013–31.12.2016.) Jalostuksen tavoiteohjelma on pakollinen kaikille roduille, joissa viimeisen viiden vuoden yhteenlaskettu rekisteröintimäärä on yli 50.

Suomen Mäyräkoiraliitto on Suomen Kennelliiton jäsen ja sen tulee noudattaa Kennelliiton jäsenilleen asettamia sääntöjä ja ohjeita.

Suomen Kennelliiton hallitus (SKL) hyväksyi 3.4.2014 pidetyssä kokouksessaan Suomen Mäyräkoiraliiton (SML) Jalostuksen tavoiteohjelman (JTO:n) olemaan voimassa 3.4.2014 – 31.12.2016. Perusteluna tähän oli, että nykyinen jalostusentavoiteohjelma ei ole SKL:n jalostuksen tavoiteohjelman mallirungon mukainen, joka on ollut vaatimuksena vuodesta 2012 alkaen. Lisäksi perusteluina esitettiin seuraavaa:

Ohjelman teksti on helppolukuista ja sujuvaa. Ohjelma ei kuitenkaan ole kaikilta osin mallirungon mukainen. Mallirungossa vaadittuja asioita puuttuu, ja asioita on väärin otsikoiden alla. Ohjelmaa on hankala seurata, koska kaikki muunnokset on niputettu yhteen ja tekstiin liittyvät taulukot ovat liitteinä. Jo oikean taulukon etsimiseen menee aikaa. Liitteenä esitetään paljon tietoa, joka pitäisi nostaa itse ohjelmaan. Liitteinä pitäisi esittää vain lisätietoa.

Kaikkia muunnoksia pitäisi käsitellä erikseen niiltä osin kuin niiden välillä on eroja populaatioissa ja muissa ohjelman tiedoissa. Erillään pitäisi tarkastella populaatioiden lisäksi eri muunnosten ongelmia sekä käyttöominaisuuksia.

JTT (jalostustieteellinen toimikunta) on säännönmukaisesti vaatinut, että kaikki tavoiteohjelmat ovat uuden mallirungon mukaisia vuoden 2012 alusta lähtien.

Populaatio

- Sukupolvien välinen aika vaihtelee eri muunnoksilla. Esimerkiksi karkeakarvaisella kaniinimäyräkoiralla koiria käytetään jalostukseen keskimäärin alle 3-vuotiaina. Kun populaatiota kuvaavia tunnuslukuja on ohjelmassa laskettu käyttämällä viiden vuoden sukupolvenväliä, saadut luvut eivät kuvaa populaation tilaa oikein.
- Tehollinen populaatiokokoo ja sukusiitosaste pitäisi selittää lukijalle – mitä ne ovat ja

mikä niiden merkitys on? Tähän kohtaan voi lainata Kennelliiton jalostussivujen artikkeleita.

- Ohjelmassa ei mainita mikä on ylikäytön raja kullakin muunnoksella. Ne tulee kirjoittaa auki lukuina prosenttien lisäksi.
- Sivulla 10 ja 32 todetaan, että jalostusmatadorien käytöstä on luovuttu. Liitteenä olevien taulukoiden mukaan joillakin uroksilla on yli 20, yhdellä lähes 40 pentuetta. Selvää ylikäyttöä ilmenee edelleen. Urosten jälkeläismäärän suhdetta rekisteröintimääriin pitää tarkastella neljän vuoden rekisteröinteihin verraten. Nyt prosenttilukuja on ilmeisesti tarkasteltu vain 15 vuoden rekisteröinteihin verraten, jolloin tilanne näyttää nelinkertaisesti todellisuutta paremmalta. Suositeltava jälkeläisten enimmäismäärä on 3-5 % neljän vuoden rekisteröintimäärästä. Jalostuskoirien kokonaisjälkeläismääriä pitää verrata tähän lukuun.

Myös jalostukseen käytettyjen koirien osuudet ovat erilaisia muunnosten kesken.

Luonneosio

- Luonneosio on suppea.

Terveysosio

- Kustakin sairaudesta tulisi antaa mallirungossa vaaditut tiedot (ks. mallirungon kohta 4.3.1 ja 4.3.2). Lyhyt kuvaus, miten sairaus vaikuttaa koiran elämänlaatuun tai käyttöön, vastustaminen, jne. Esimerkiksi keratiitti on hoitamattomana koiralle kivulias.
- Selkäkuvauksista: Tanskassa poistettiin kuvauspakko, rotuyhdistys suosittelee kuitenkin edelleen kuvauksia. Seurantatutkimus suomalaisista selkäkuvatuista koirista on tehty, ja alustavat tulokset esiteltä Mäyräkoiramme-lehdessä vuonna 2013. Tästä pitäisi kertoa ohjelmassa. Käyttökelpoisten geneettisten markkerien odottaminen voi olla turhaa, kun kyseessä on polygeeninen sairaus. Sairautta torjutaan parhaiten käyttämällä normaaliselkäisiä koiria jalostukseen. Sairautta voi verrata jalostuksellisesti esim. lonkkaniveldysplasiaan.
- Sairausosiossa pitäisi mainita myös sydämen läppävika, kasvulinjojen liian aikainen sulkeutuminen, osteogenesis imperfekta, Cushingin tauti, cord1-PRA, sekä atopia ja ruoka-aineyliherkkyydet. Mäyräkoiraliiton sivuilla on ilmeisesti edellisessä JTO:ssa mukana ollut hyvä, mäyräkoirien sairauksia käsittelevä paketti, josta nämä löytyvät: http://www.mayrakoiraliitto.fi/files/jalostus/jto/2010-2013/jto_liite2_sairaudet_20091207.pdf

SKL:n jalostusasiantuntija Katariina Mäen yhteenveto mäyräkoirien JTO-ehdotuksesta, jonka SKL hallitus oli hyväksynyt:

Ehdotan, että kyseinen JTO hyväksytään vuodeksi tai kahdeksi, jona aikana siitä muokataan eri muunnoksille omat, mallirungon mukaiset JTO:t. Mäyräkoirille pitäisi tehdä vähintään kolme eri ohjelmaa, jaoteltuna karvanlaadun tai koon suhteen, jotta populaatioita saadaan käytyä läpi asianmukaisesti.

Lisäksi huomioitavaa

SKL:n hallituksessa on hyväksytty 6.2.2014 ohje jalostuksen tavoiteohjelman laatimisesta.

3. Vastuut ja velvollisuudet:

Kennelliiton hallitus antaa JTO:n laatimista ja ylläpitoa koskevat yleiset ohjeet. Kennelliiton jalostustieteellinen toimikunta päättää rotukohtaisen JTO:n hyväksymisestä ja rotukohtaiseen ohjelmaan tulevista muutoksista.

Kunkin rodun rotujärjestöllä on päävastuu JTO:n laatimisesta ja ylläpidosta Kennelliiton ohjeiden mukaisesti. Rotujärjestö voi delegoida työn nimetyille henkilöille, rotujärjestön toimikunnalle tai jäsenyhdistykselle. JTO tai sen muutokset on käsiteltävä ja hyväksyttävä rotujärjestön yleisessä kokouksessa ennen kuin ohjelma voidaan esittää Kennelliiton jalostustieteellisen toimikunnan hyväksyttäväksi.

Kun JTO on ensimmäistä kertaa hyväksyttävänä Kennelliitossa, ohjelma käydään kokonaisuudessaan läpi. Kun ohjelma on kerran hyväksytty, seuraavilla päivityskerroilla Kennelliittoon lähetetään ainoastaan ohjelman tiivistelmä, joka koostuu ohjelman osista 4.1.4 (Yhteenveto populaation rakenteesta ja jalostuspohjasta), 4.2.7 (Yhteenveto rodun käyttäytymisen ja luonteen keskeisimmistä ongelmakohdista sekä niiden korjaamisesta), 4.3.6 (Yhteenveto rodun keskeisimmistä ongelmista terveydessä ja lisääntymisessä), 4.4.4 (Yhteenveto rodun keskeisimmistä ulkomuoto- ja rakenneongelmista) sekä 5 (Yhteenveto aiemman jalostuksen tavoiteohjelman toteutumisesta) ja 6 (Jalostuksen tavoitteet ja toteutus). Lisäksi Kennelliittoon lähetetään linkki, jonka takaa koko päivitetty ohjelma löytyy yhdistyksen sivuilta. Kennelliitto käy päivityksistä pääsääntöisesti läpi ainoastaan tiivistelmän, mutta myös koko ohjelman tulee olla luettavissa ja tarkastettavissa.

SML:n edellinen jalostuksen tavoiteohjelma vuosille 2010 – 2013 on vanhentunut ja tehty eri mallirungolla, kuin mitä JTT nykyään vaatii. Tässä vanhentuneessa JTO:ssa on kuitenkin paljon perusasioita, jotka eivät ole vanhentuneet, kuten määräkoirien sairaudet. Normaalkokoiset ja pienoismääräkoirat oli käsitelty karvanlaatujen mukaan. Nämä olivat mm. asioita, joihin JTT ja Kennelliiton hallitus puuttui.